

Grant Thornton

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет

ФАЕ София ООД

31 декември 2009 г.

voestalpine

ONE STEP AHEAD.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за всеобхватния доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	5
Пояснения към финансовия отчет	6

Годишен доклад за дейността

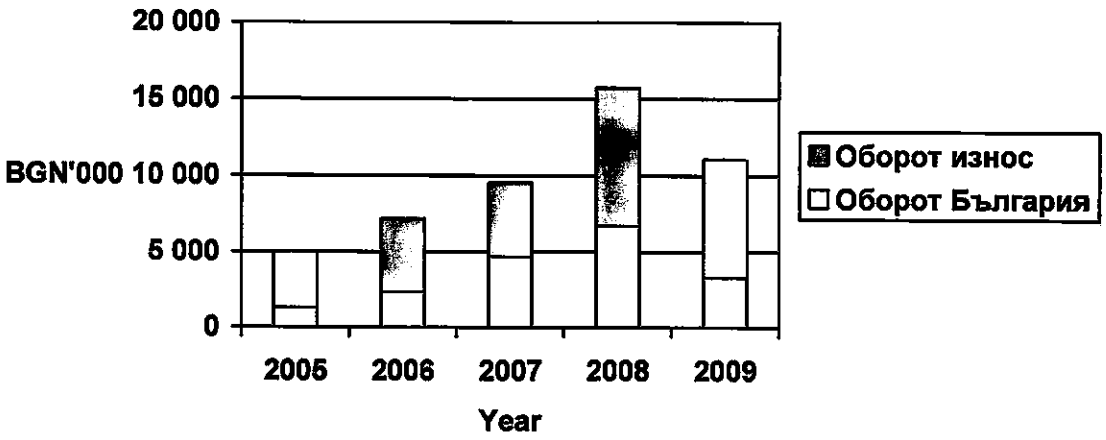
ФАЕ София ООД

Текущ отчет за състоянието 2009г.

1. БИЗНЕС РАЗВИТИЕ

След непрекъснат растеж през последните години ФАЕ София ООД завърши финансовата 2009 г. с оборот от 11.076,75 хил. лв. Световната икономическа криза достигна България в края на 2008 г. Така вече планираните национални инфраструктурни проекти за 2009 г. бяха отложени или прекратени. Въпреки това ФАЕ София ООД успешно продължи дейността си по износа. Стриктно фокусирайки се върху Програма за снижаване на разходите, ФАЕ София достигна задоволителна оперативна печалба от 531,71 хил. лв. (4,8% от оборота).

Таблица 1: Оборот: 2005 - 2009 [BGN'000]

2. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА

Световната икономическа криза оказа силно влияние на българския пазар през 2009 г. От една страна местните проекти и услуги на държавните железници бяха редуцирани, а от друга страна вече подписаните договори за проекти с международно финансиране закъсняха. ФАЕ София ООД успя да затвърди позициите си на българския пазар и съседните страни с високо качество и конкурентноспособна продукция.

3. ПЕРСОНАЛ

В края на 2009 г. имахме 78 души персонал. Това намаляване с 25% – в сравнение с 2008 г. – беше необходимо поради намаляване на оборота, а също така и с положителният ефект от техническите подобрения, свързани с процеса на производство.

4. ПРОУЧВАНЕ И РАЗВИТИЕ

През 2009 г. ФАЕ София ООД продължи с одобрението и въвеждането на VAE-Hytronic-Системи и различни системи за откриване на проблеми по релсите. Тези продукти са необходими за стрелките и железните пътища, за да могат да гарантират безопасност на движение и да се увеличи скоростта на влаковете в България.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Модерното, резултатно-ориентирано управление на фирмата изисква съзнателен анализ на риска. Целта е да се установи потенциалният риск на времева база, да се оцени и да се предприемат необходимите мерки. ФАЕ София има изградена система за управление на риска.

6. ПРЕГЛЕД

През 2010 г. очакваме пазарната ситуация да остане на ниските си нива от 2009 г. През този период ще се фокусираме върху производството на стрелки и стрелкови компоненти за България за текущи проекти с международно финансиране за коридори IV и X. Освен това ще бъдат реализирани проекти и със съседните страни. Оптимизационната програма ще продължи да изпреварва очакваното повишение на цените на стоманата през 2010 г. Освен това българските власти ще проведат няколко търга по железопътни проекти, които ще имат ефект за ФАЕ София от 2011 г.

В перспектива ние планираме слабо увеличаване на оборота и печалбата за следващата година. За 2011 г. очакваме оборот от 15 млн. лв., който ще бъде най-високият от 2008 г. насам.

Дата: 19.03.2010 г.

Управител:
/Марио Рознак/

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 Софи
Ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна

T (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
E office@gtbulgaria.com
W www.gtbulgaria.com

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До: собствениците на
ФАЕ София ООД
гр. София

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на ФАЕ София ООД, включващ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2009 г., отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство се носи от ръководството. Тази отговорност включва:

- разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка;
- подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и
- изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.
Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка.

Grant Thornton

При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на ФАЕ София ООД към 31 декември 2009 г., както и за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен доклад за дейността към 31 декември 2009 г.

Ние прегледахме годишния доклад за дейността към 31 декември 2009 г. на ФАЕ София ООД, който не е част от финансовия отчет. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съставен от ръководството, съответства в съществените си аспекти на финансовата информация, която се съдържа във финансовия отчет към 31 декември 2009 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство. Отговорността за изготвянето на годишния доклад за дейността се носи от ръководството.

Марий Апостолов
Регистриран одитор
Управител

Грант Торнтон ООД
Специализирано одиторско предприятие

30.03.2010 г.
гр. София

Отчет за финансовото състояние

	Пояснения	31.12.2009 хил. лв.	31.12.2008 хил. лв.
Активи			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	5	3,339	2,644
Нематериални активи	7	15	35
Отсрочени данъчни активи	8	64	87
Нетекущи активи		**3,418**	**2,766**
Текущи активи			
Материални запаси	9	4,241	3,995
Вземания от свързани предприятия	27	2,785	3,024
Търговски вземания	10	150	552
Други вземания	11	257	482
Парични средства и парични еквиваленти	12	882	1,475
Текущи активи		**8,315**	**9,528**
Общо активи		**11,733**	**12,294**

Изготвил: Момчил Гребеничарски **Управител: Марио Рознак**

Дата: 18.03.2010 г.

Заверил съгласно одиторски доклад:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 43 представляват неразделна част от него.

Отчет за всеобхватния доход (представен в единен отчет)

	Пояснение	2009 хил. лв	2008 хил. лв
Приходи от продажби	20	10,569	15,650
Себестойност на реализираната продукция	21	(9,070)	(12,834)
Брутна печалба		**1,499**	**2,816**
Други приходи от дейността		281	324
Разходи за дистрибуция и реализация	23	(422)	(242)
Административни разходи	22	(796)	(1,395)
Други разходи за дейността	24	(30)	(108)
Печалба от оперативна дейност		**532**	**1,395**
Финансови разходи	25	(76)	(122)
Печалба преди данъци върху печалбата		**456**	**1,273**
Разход за данъци върху доходите	26	(50)	(145)
Нетна печалба за годината		**406**	**1,128**
Общо всеобхватен доход за годината		**406**	**1,128**

Изготвил: Момчил Гребеничарски **Управител: Марио Рознак**

Дата: 18.03.2010 г.

Заверил съгласно одиторски доклад:

"ФАЕ София" ООД VKE Sofia GmbH

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 43 представляват неразделна част от него.

Отчет за промените в собствения капитал

	Основен капитал хил.лв.	Резерви хил. лв.	Неразпределена Печалба хил. лв.	Общо капитал хил. лв.
Салдо на 1 януари 2008 г.	**4,165**	**221**	**522**	**4,908**
Разпределение на печалбата към:				
- резерви	-	243	(243)	-
- дивиденти	-	-	(279)	(279)
Сделки със собственици	-	243	(522)	(279)
Печалба за годината	-	-	1,128	1,128
Общо всеобхватен доход за годината	**-**	**-**	**1,128**	**1,128**
Салдо на 31 декември 2008 г.	**4,165**	**464**	**1,128**	**5,757**
Разпределение на печалбата към:				
- резерви	-	1,128	(1,128)	-
Сделки със собственици	-	1,128	(1,128)	-
Печалба за годината	-	-	406	406
Общо всеобхватен доход за годината	**-**	**-**	**406**	**406**
Салдо към 31 декември 2009 г.	**4,165**	**1,592**	**406**	**6,163**

Изготвил: Момчил Гребеничарски **Управител: Марио Рознак**

Дата: 18.03.2010 г.

Заверил съгласно одиторски доклад:

"ФАЕ София" ООД

Пояненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 43 представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци

	Пояснение	2009 хил.лв	2008 хил. лв
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци върху печалбата		**456**	**1,273**
Корекции за:			
Амортизация		444	492
Разходи за лихви		-	66
Изменение в провизии за гаранционно обслужване		4	16
Изменение в задължения за доходи на персонала		83	81
Изменение в задължения за компенсируеми отпуски		28	41
Изменение в натрупана обезценка на вземания		-	(180)
Брак на материални запаси и дълготрайни материални активи		16	14
Отписани вземания и задължения		(57)	30
Платени данъци		(121)	-
		853	**1,833**
Изменения в оборотния капитал:			
Увеличение на материалните запаси		(257)	(687)
Увеличение на търговските и други вземания		866	(174)
Намаление на търговските и други задължения		(1,259)	(566)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		**203**	**406**
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на имоти, машини и съоръжения		(1,103)	(952)
Постъпления от продажби на имоти, машини и съоръжения		7	-
Покупки на нематериални активи		-	(4)
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност		**(1,096)**	**(956)**
Парични потоци от финансова дейност			
Получени заеми		391	2,302
Плащания по получени заеми		-	(489)
Плащания по финансов лизинг		(18)	(14)
Платени лихви по заеми		(73)	(49)
Плащания на дивиденти		-	(279)
Нетни парични потоци от финансова дейност		**300**	**1,471**
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и еквиваленти		**(593)**	**921**
Парични средства и еквиваленти в началото на периода		1,475	554
Парични средства и еквиваленти в края на периода	12	**882**	**1,475**

Изготвил: Момчил Гребеничарски **Управител: Марио Рознак**

Дата: 18.03.2010 г.

Заверил съгласно одиторски доклад:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 43 представляват неразделна част от него.

Пояснения

1 Информация за дружеството

ФАЕ София ООД е дружество, учредено през месец октомври 1997 г. в България. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. 202, № 9-11. Съдебната регистрация на дружеството е от 1997 г., с решение № 1 от 31.10.1997 г. на Софийски градски съд.

1.1.Собственост и управление

Към 31 декември 2009 г. капиталът на дружеството е разпределен в 41,647 дяла с номинална стойност на един дял 100 лв.

Разпределението на основния капитал между съдружниците е:

VAE GmbH, Виена	51%
НК Железопътна инфраструктура	49%

Дружеството се представлява и управлява от двамата управители Янко Христов Костов и Марио Рознак – заедно и поотделно. Орган на управление е Общото събрание на съдружниците.

Дружеството е част от групата Фьосталпине, Австрия.

Към 31.12.2009 г. средно-списъчният състав на персонала на дружеството е 78 работници и служители (31.12.2008 г.: 90).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва производство на железопътни стрелки, резервни части, материали за железопътно горно строителство, както и тяхната обработка, ремонт и поддръжка.

2 Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Финансовият отчет е изготвен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството.

Финансовият отчет към 31 декември 2009 г. (включително сравнителната информация към 31 декември 2008 г.) е одобрен и приет от управителите на 19.03.2010 г.

3 Промени в счетоводната политика

3.1 Общи положения

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2009 г.:

- МСФО 1 "Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане" (коригиран);
- МСФО 2 „Плащане на базата на акции" (коригиран);
- МСФО 8 „Оперативни сегменти";
- МСС 1 „Представяне на финансови отчети" (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 23 „Разходи по заеми" (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 27 "Консолидирани и индивидуални финансови отчети" (коригиран);
- МСС 32 „Финансови инструменти: представяне" (коригиран);
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване" (коригиран);
- КРМСФО 12 „Концесионни договори за предоставяне на услуги";
- КРМСФО 13 „Програми за лоялни клиенти";
- КРМСФО 14 „МСС 19 Ограничение на активите на планове с дефинирани доходи, изисквания за минимални фондове и тяхното взаимодействие";
- КРМСФО 15 „Споразумения за строителство на недвижими имоти";
- КРМСФО 16 "Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна операция";
- Годишни подобрения 2008 г.: СМСС публикува Подобрения на Международните стандарти за финансово отчитане 2008 г. По-голямата част от тези промени влизат в сила през отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г.;
- МСФО 4 „Застрахователни договори" (коригиран);
- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване" (коригиран);
- КРМСФО 9 „Преоценка на внедрени деривативи" (коригиран).

Съществените ефекти, както в текущия период, така и в предходни или бъдещи периоди, произтичащи от прилагането за първи път на новите изисквания във връзка с представяне, признаване и оценяване, са представени по-долу:

Прилагането на МСС 1 „Представяне на финансови отчети" (ревизиран 2007 г.) води до някои промени във формата, заглавията и представянето на определени елементи в финансовия отчет, което е свързано и с допълнителни оповестявания. Оценяването и признаването на активите, пасивите, приходите и разходите на Дружеството остават непроменени. Въпреки това някои елементи, които се признават директно в собствения капитал, сега се отразяват в другия всеобхватен доход, като например преоценката на имоти, машини и съоръжения. МСС 1

„Представяне на финансови отчети" (ревизиран 2007 г.) влияе върху представянето на промените в собствения капитал, принадлежащ на собствениците на Дружеството, и въвежда отчет за всеобхватния доход.

Следните стандарти не са свързани с дейността на Дружеството и нямат ефект върху финансовия отчет:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции" (коригиран);
- МСФО 8 „Оперативни сегменти";
- МСС 23 „Разходи по заеми" (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 27 "Консолидирани и индивидуални финансови отчети" (коригиран);
- КРМСФО 12 „Концесионни договори за предоставяне на услуги";
- КРМСФО 14 „МСС 19 Ограничение на активите на планове с дефинирани доходи, изисквания за минимални фондове и тяхното взаимодействие";
- КРМСФО 15 „Споразумения за строителство на недвижими имоти";
- КРМСФО 16 "Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна операция";
- Годишни подобрения 2008 г.: СМСС публикува Подобрения на Международните стандарти за финансово отчитане 2008 г. По-голямата част от тези промени влизат в сила през отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г.;
- МСФО 4 „Застрахователни договори" (коригиран);
- КРМСФО 9 „Преоценка на внедрени деривативи" (коригиран).

3.2 Стандарти и разяснения, които не се прилагат от Дружеството

Към датата на одобрението на този финансов отчет, някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Дружеството за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила. Информация относно нови стандарти, изменения и разяснения, които се очаква да имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу. Публикувани са и други нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

МСФО 3 „Бизнес комбинации" (ревизиран 2008) (в сила от 1 юли 2009 г.)

Стандартът е приложим проспективно за бизнес комбинации, възникнали през отчетни периоди, започващи на или след 1 юли 2009 г.. Новият стандарт въвежда промени в счетоводното отчитане на бизнес комбинации, но все пак запазва изискването за използване на метода на покупката, и ще има значителен ефект върху отчитането на бизнес комбинации, извършени в отчетни периоди, започващи на или след 1 юли 2009 г.

МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети" (ревизиран 2008) (в сила от 1 юли 2009 г.)

Преработеният стандарт въвежда промени в изискванията за счетоводно отчитане на загуба на контрол над дъщерно предприятие и на промени в участието на Дружеството в дъщерни предприятия. Тези промени ще бъдат приложени перспективно в съответствия с изискванията на преходните разпоредби и следователно не са отразени в настоящия финансов отчет на Дружеството.

КРМСФО 17 „Разпределение на непарични активи на собствениците" (в сила от 1 юли 2009 г.)

Разяснението дава насоки за начина, по който предприятието следва да отчете счетоводно разпределението на активи, различни от парични средства (непарични активи), като дивиденти на собствениците си в качеството им на собственици.

КРМСФО 18 „Прехвърляне на активи от клиенти" (в сила от 1 юли 2009 г.)

Разяснението дава насоки за начина, по който предприятието следва да отчете счетоводно прехвърлянето на активи на имоти, машини и съоръжения от клиенти. Съгласно разяснението това са активи за получателя, които следва да бъдат признати по справедлива стойност към датата на прехвърлянето, като се признава приход в съответствие с МСС 18 „Приходи".

4 Счетоводна политика

4.1 Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на тези финансови отчети, са представени по-долу.

Финансовите отчети са изготвени при спазване на принципите за оценка за всеки вид активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовите отчети. Финансовите отчети са изготвени при спазване на принципа на действащо предприятие.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условията на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в пояснение 4.15

4.2 Сделки в чуждестранна валута

Функционалната валута и отчетната валута на представяне във финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1 юли 1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на ЕВРО като официална валута на Европейския съюз - в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменния курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември 2009 г. те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на търговски сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третират като други доходи от дейността и се представят нетно.

4.3 Приходи и разходи

Приходите включват приходи от продажба на продукция. Приходите от основните продукти и услуги са представени в Приложение 20.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване, като се отчита сумата на всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Дружеството.

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, като се отчита етапа на завършеност на сделката към датата на отчета на финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването й.

При продажбите на имоти, машини и съоръжения приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се състоят от лихвени разходи по получени парични заеми.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи от дейността".

4.4 Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензии за програмни продукти, използвани в дружеството и комплексно ноу - хау.

Избраният праг на същественост за нематериалните дълготрайни активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот за програмните продукти – 3 г., а за ноу-хау - 10 г.

Последващите разходите, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход в периода на тяхното възникване, освен ако има вероятност те да спомогнат на актива да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически изгоди и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези две условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

4.5 Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Тези от тях, които са апортирани в капитала на дружеството от съдружниците, са признати на база оценката, направена от вещите лица, като тя е приета за аналог на цена на придобиване.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и съоръженията се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, включително митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и съоръженията е препоръчителният подход по МСС 16 – историческа цена на придобиване (себестойността), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване, в съответствие с груповата счетоводна политика на концерна ФАЕ и е както следва:

- сгради – от 9 до 20 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – от 3 до 10 г.;
- транспортни средства – от 5 до 10г.;
- стопански инвентар – от 4 до 8 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство или реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив, ако отговарят на критериите за признаване на актив, след което се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и съоръженията подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходи по продажба или стойността при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход.

4.6 Отчитане на лизинговите договори

Финансов лизинг

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в счетоводния баланс на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и съоръжения под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход като финансови разходи.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива.

Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив

се класифицира като оперативен лизинг. Плащанията, респ. постъпленията по оперативния лизинг се признават като разходи, респ. приходи в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

4.7 Финансови активи

Финансовите активи на дружеството принадлежат към категория кредити и вземания, както и парични средства в брой и по разплащателни сметки в банки. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия.

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато се установят правните основания за това.

Провизия за обезценка на търговски вземания се формира когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура на несъстоятелност или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочието в плащането се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за доходите към "административни разходи". В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва в „други доходи от дейността" за сметка на намаление на коректива.

4.8 Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от стандартна себестойност и нетната реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден материален запас в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността). При формиране на себестойността на материалите, дружеството прилага предварително определени стандартни доставни цени, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид. Прието е, че в рамките до 10% отклонение, стандартната цена гравитира около фактическата себестойност на всяка доставка, и само при надвишаване над този праг се извършва корекция на стандартната цена на материали. Разликите между стандартната цена и фактическата себестойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

При оценката на готовата продукция и незавършеното производство дружеството също прилага метода на стандартната производствена себестойност, като в нея се включват преките разходи на материали и труд и приспадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси. Преките разходи на труд и непреките производствени разходи по отделни готови продукти се изчисляват на база фактически вложени часове за производството на продукта,

които се оценяват по предварително определена стандартна часова ставка. Отклоненията между плановите часове за изработка на изделието и фактическите такива се признават в отчета за всеобхватния доход, както и разликите между стандартната и фактическата себестойност.

При употребата (продажбата) на материалите се използва методът на средно-претеглената стандартна цена (себестойност), а за готовата продукция – конкретно определена стандартна себестойност за поръчката.

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.9 Данъци върху дохода

Текущи данъци

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2009 г. е 10% (2008 г.: 10%).

Отсрочени данъци

Отсрочените данъци се определят като се използва балансовия пасивен метод за всички временни разлики към датата на отчета за финансовото състояние, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/загуба.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/загуба.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглеждат на всяка дата на отчета за финансовото състояние и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31 декември 2009 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2008 г.: 10%).

4.10 Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности и наличности в разплащателни сметки.

4.11 Основен капитал и плащания на дивиденти

ФАЕ София ООД като дружество с ограничена отговорност е от категорията на капиталовите дружества, които са задължени да регистрират в търговския регистър определен минимален размер на капитал (основен капитал), който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството с оглед удовлетворяване на техните вземания. Съдружниците отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето дялово участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.
Резервите се формират от неразпределена печалба след решение на общото събрание на съдружниците.
Задълженията за плащане на дивиденти на съдружниците се включват на ред „Задължения към свързани предприятия" в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на съдружниците.

4.12 Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на Труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд „Пенсии", Допълнително Задължително Пенсионно Осигуряване (ДЗПО), фонд „Общо Заболяване и Майчинство" (ОЗМ), фонд „Безработица", фонд „Трудова Злополука и Професионална болест" (ТЗПБ), фонд „Гарантирани Вземания на Работниците и Служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на Държавното Обществено Осигуряване и Закона за бюджета на Националната Здравноосигурителна каса за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за Социално Осигуряване (КСО). Общият размер на вноската за фонд „Пенсии", „ДЗПО", фонд „ОЗМ", фонд „Безработица" и здравно осигуряване през 2009 г. за трета категория

труд (каквито са заетите в дружеството лица) е 30.5%, а разпределението на вноската между работодател:осигурено лице е, както следва: вноската за фонд Пенсии се разпределя в съотношение 55:45; вноската за ДЗПО се разпределя в съотношение 56:44; вноската за ОЗМ, безработица и здравно осигуряване се разпределя, както и през 2008 г. в съотношение работодател:осигурено лице: 60:40.

През 2008 г. размерът на вноската е бил 32.5% при съотношение работодател:осигурено лице 60:40.

През 2010 г. общият процент е намален на 29.2%, като е запазен подходът за разпределение на вноските между осигурителя и осигуреното лице, както е било през 2009 г.

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд „ГВРС" в размер на 0.1% (2009 г.: 0.1%, както и осигурителна вноска за фонд „ТЗПБ", която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието (Съгласно Приложение 2 на ЗБДОО за 2009 г. за дружеството е 1.1%).

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд „Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", фонд "ГВРС", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Съгласно разпоредбите на КТ, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и други – не повече от една брутна месечна работна заплата;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на брутното трудово възнаграждение за два месеца, ако има най-малко пет години трудов стаж и през последните пет години не е получавал обезщетение на същото основание;
- при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж. След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

В социалната програма на дружеството са включени следните видове социални помощи и доплащания, които дружеството е задължено да осигури:

- за транспортни разходи до местоживеенето;
- за храна – по 6.70 лв., а от м. 11.2008 г. - по 8 лв. на работник или служител на база отработени дни;
- за Коледа – по решение на управителите до една работна заплата.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия), се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно КТ дружеството е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за всеобхватния доход. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход.

Всички разходи, свързани с пенсионните възнаграждения на служителите са включени в „разходи за персонала".

4.13 Финансови пасиви

Финансовите пасиви на дружеството включват получени заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва .

Дългосрочните задължения са оценени по амортизирана стойност чрез прилагане на метода на ефективния лихвен процент.

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения са отчетени по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

4.14 Провизии, условни активи и условни пасиви

Провизии се признават когато дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход, където е представена и самата провизия.

В края на всеки отчетен период дружеството начислява провизия за разходи по гаранционно обслужване на произведените и продадени от него продукти в рамките на отчетния период в размер на 0,15% от приходите от продажби на готова продукция, съгласно груповата политика. Задълженията на дружеството за гаранционно обслужване са валидни в срок от три години от датата на прехвърляне на собствеността върху активите, обект на продажба. След като срокът на гаранцията изтече, ако провизията или част от нея не е използвана, същата се реинтегрира.

4.15 Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всяка финансова година. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране в рамките на едногодишен период, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част

до номинала на вземането последователно се признава в отчета за всеобхватния доход като загуба от обезценка.

Всички съмнителни вземания, които не са събрани в продължение на повече от една година се третират като трудно събираеми и се обезценяват изцяло или частично, доколкото ръководството преценява на база опита си, че за тях съществува висока несигурност за тяхното събиране в пълен размер в бъдеще.

Провизии за гаранционно обслужване

На база на минал опит и наблюдение върху нивото на ремонтите, както и на информацията за предявени рекламации по отношение качеството на продадените продукти и груповата политика на ФАЕ Австрия, дружеството е приело, че задълженията за гаранционно обслужване на произведените и продадени от него продукти в рамките на отчетния период са в размер на 0.15% от приходите от продажби на готова продукция. Тези задълженията за гаранционно обслужване са валидни в срок от три години от датата на прехвърляне на собствеността върху активите, обект на продажба. След изтичане на срока на гаранцията неизползваната част от провизиите по гаранционно обслужване се реинтегрират (Пояснение 14).

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране (актюерски изчисления)

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. Изчисленията са базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

За целта актюерите прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Те се признават незабавно и на 100% в отчета за всеобхватния доход в периода (годината), в който възникнат (Пояснение 15).

Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. При определяне на нетната реализируема стойност ръководството взема предвид най-надеждните налични данни към датата на приблизителната оценка Комисия от специалисти прави преглед на текущите доставни и продажни цени и при наличие на индикатори за спад прави предложение за обезценка.

5 Имоти, машини и съоръжения

Балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията може да бъде анализирана както следва:

	Земи и сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2009 г.	1,565	3,246	559	774	6,144
Новопридобити активи	-	1,791	105	-	1,896
Отписани активи	-	(92)	(54)	(764)	(910)
Салдо към 31 декември 2009 г.	1,565	4,945	610	10	7,130
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2009 г.	(955)	(2,196)	(349)	-	(3,500)
Начислена амортизация	(5)	(327)	(92)	-	(424)
Отписана амортизация		80	53	-	133
Салдо към 31 декември 2009 г.	(960)	(2,443)	(388)	-	(3,791)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	**605**	**2,502**	**222**	**10**	**3,339**

	Земи и сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2008 г.	1,554	2,942	477	277	5,250
Новопридобити активи	11	371	146	497	1,025
Трансфер между сметки	-	-	-	-	-
Отписани активи	-	(67)	(64)		(131)
Салдо към 31 декември 2008 г.	1,565	3,246	559	774	6,144
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2008 г.	(860)	(1,947)	(355)	-	(3,162)
Начислена амортизация	(95)	(316)	(58)	-	(469)
Отписана амортизация	-	67	64		131
Салдо към 31 декември 2008 г.	(955)	(2,196)	(349)	-	(3,500)
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	**610**	**1,050**	**210**	**774**	**2,644**

Към 31 декември 2009 г. имотите включват: земи на стойност 582 хил. лв. (31.12.2008 г. 582 хил. лв.) и сгради с балансова стойност – 23 хил. лв. (31.12.2008 г.: 28 хил. лв.).

Преглед за обезценка

Към 31 декември 2009 г. е направен преглед на наличните имоти, машини и съоръжения, за да се определи дали са настъпили условия за обезценка по смисъла на изискванията и правилата на МСС 36 Обезценка на активи. На базата на извършения преглед, ръководството на дружеството не е установило наличие на условия за извършване на обезценка на дълготрайните материални активи на дружеството и такава не е включена във финансовия отчет за 2009 г.

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните машини, съоръжения и стопански инвентар, които се ползват в дейността на дружеството към 31 декември 2009 г. са 4,127 хил. лв. (31.12.2008 г.: 3,051 хил. лв.).

Към 31 декември 2009 г. върху имотите, машините и съоръженията, включени в отчета за финансовото състояние на дружеството, няма учредени тежести.

6 Лизинг

6.1 Финансов лизинг

Дружеството е придобило по договори за финансов лизинг микробус и мотокар. Нетната им балансова стойност към 31.12.2009 г. възлиза на 59 хил. лв. Активите са представени към имотите, машините и съоръженията, като са включени в група "други".
Бъдещите минимални лизингови плащания в края на текущия и предходния отчетен период са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година хил. лв.	**От 1 до 5 години хил. лв.**	**Общо хил. лв.**
31 декември 2009 г.			
Лизингови плащания	19	30	49
Финансови разходи	(3)	(2)	(5)
Нетна настояща стойност	**16**	**28**	**44**
31 декември 2008 г.			
Лизингови плащания	19	48	67
Финансови разходи	(5)	(3)	(8)
Нетна настояща стойност	**14**	**45**	**59**

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в края на срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани приходи от условни наеми и не се очакват приходи от подлизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Дружеството.

7 Нематериални дълготрайни активи

Нематериалните активи на Дружеството включват комплексно ноу-хау от взаимосвързани и обособени технологии, свързани с конструкциии на железопътни стрелки и системи за горно железопътно строителство и софтуери, основно за конструиране. Балансовата им стойност за текущия отчетен период може да бъде представена по следния начин:

	Ноу-хау хил. лв.	Софтуер хил. лв.	Общо хил. лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2009 г.	773	84	857
Новопридобити активи	-		
Отписани активи	-		
Салдо към 31 декември 2009 г.	**773**	**84**	**857**
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2009 г.	(773)	(49)	(882)
Начислена амортизация	-	(20)	(20)
Отписана амортизация	-		
Салдо към 31 декември 2009 г.	**(773)**	**(69)**	**(842)**
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	**-**	**15**	**15**

	Ноу-Хау хил. лв.	Софтуер хил. лв.	Общо хил. лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2008 г.	773	83	856
Новопридобити активи	-	4	4
Отписани активи	-	(3)	(3)
Салдо към 31 декември 2008 г.	**773**	**84**	**857**
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2008 г.	773	29	802
Начислена амортизация	-	23	23
Отписана амортизация	-	(3)	(3)
Салдо към 31 декември 2008 г.	**773**	**49**	**822**
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	**-**	**35**	**35**

Притежаваното от дружеството комплексно ноу-хау включва взаимосвързани и обособени технологии, свързани с конструкции на железопътни стрелки и системи за горно железопътно строителство.

8 Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби, и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	**1 януари 2009 г.**	**Признати в отчета за всеобхватния доход**	**31 декември 2009 г.**
	хил. лв.	**хил. лв.**	**хил. лв.**
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	50	(8)	42
Текущи активи			
Търговски и други вземания	3	-	3
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	4	(1)	3
Текущи пасиви			
Задължения за неизползван платен отпуск	14	(11)	3
Краткосрочни задължения към персонала	10	(4)	6
Провизии за гаранционно обслужване	5	1	6
Други текущи задължения	1	-	1
	87	**(23)**	**64**
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	**87**	**(23)**	**64**

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2008 г.	Признати в отчета за всеобхватния доход	31 декември 2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	39	11	50
Текущи активи			
Търговски и други вземания	21	(18)	3
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	2	2	4
Текущи пасиви			
Задължения за неизползван платен отпуск	10	4	14
Краткосрочни задължения към персонала	4	6	10
Провизии за гаранционно обслужване	3	2	5
Други текущи задължения	1	-	1
	80	7	**87**
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	**80**	7	**87**

За повече информация относно разходите за данъци на Дружеството вижте Пояснение 26.

9 Материални запаси

	31.12.2009	31.12.2008
	хил. лв.	хил. лв.
Материали	2,942	3,130
Готова продукция	574	709
Незавършено производство	725	19
Материали в процес на доставка	-	137
Материални запаси	**4,241**	**3,995**

Към 31 декември 2009 г. е извършен преглед на наличните в дружеството материални запаси, за да се установи дали не са налице условия за обезценка до нетна реализируема стойност. Този преглед е извършен като:

- за материалите е използвана информация за последни доставни цени;
- за продукцията – доколкото тя е с по-специфичен и с не масов характер е използвана информация за договорени продажни цени и е

направен преглед на цените, по които са реализирани продажбите до датата на изготвяне на годишния отчет на дружеството за 2009 г.

Наличностите от материални запаси не включват такива, за които нетната реализуема стойност е по-ниска от отчетната им стойност. Преобладаващата част от тези материали са обезпечени с поръчки за бъдещо производство или осигуряват протичането на нормалния производствен процес

10 Търговски вземания

Вид на вземането	31.12.2009 хил. лв.	31.12.2008 хил. лв.
Вземания от клиенти	127	500
Съдебни вземания	34	34
Обезценка на съдебни вземания	(34)	(34)
Предоставени аванси на доставчици	23	52
Търговски вземания	**150**	**552**

Всички вземания са краткосрочни. Балансовата стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата стойност.

Всички търговски и други вземания на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка.

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Индивидуално обезценени вземания		
Салдо на 1 януари 2009 г.	34	214
Отчетени през годината обезценки	-	(180)
Салдо на 31 декември 2009 г.	**34**	**34**

Съдебни вземания

Съдебните и присъдени вземания към 31 декември 2008 г. са с отчетна стойност 34 хил. лв., възникнали по повод на:

- авансово преведена сума в размер на 34 хил. лв. за строителни работи, които изпълнителят – СД "Вива-5-Иванови и сие" е извършило некачествено. Делото е спечелено от ФАЕ София ООД с решение на Софийски градски съд от 27 февруари 2004 г. Направена е обезценка на вземането 100% доколкото до датата на отчета, осъденият длъжник не е изплатил дължимата сума.

11 Други вземания

Вид на вземането:	31.12.2009 хил. лв.	31.12.2008 хил. лв.
Данъци за възстановяване	40	216
Платен ДДС по представителство по ЗДДС	110	163
Платени гаранции по представителство по ЗДДС	52	82
Предоставени аванси на служители	6	9
Други	49	12
Общо	**257**	**482**

12 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти представляват:

	31.12.2009 хил. лв.	31.12.2008 хил. лв.
Разплащателни сметки	879	1,467
Парични средства в каса	3	8
Общо	**882**	**1,475**

Наличните на 31 декември 2009 г. парични средства са основно по сметки на дружеството в УниКредит Булбанк АД.

Паричните средства са разпределени:

- в лева – 57 хил. лв. (31.12.2008 г.: 1,446 хил. лв.);
- във валута – 825 хил. лв. (31.12.2008 г.: 9 хил. лв.).

Паричните средства във валута са в евро – 422 хил. евро (31.12.2008 г.: 5 хил. евро.).

13 Собствен капитал

Към 31 декември 2009 г. основният капитал на ФАЕ София ООД възлиза на 4,165 хил. лв., разпределен в 41,647 дялове с номинална стойност 100 лв. всеки, платени изцяло.

Дяловете са разпределени между съдружниците, както следва:

VAE GmbH, Виена	51%
НК Железопътна инфраструктура	49%

Резервите включват разпределени печалби от предходни отчетни периоди.

14 Провизии

Призната е провизия за очаквано гаранционно обслужване на продуктите, за срок от три години, на база минал опит на нивото на ремонти. Предположенията, използвани за изчисляване на провизията за гаранционно обслужване са в съответствие със счетоводната политика на собственика и се базират на нивата на текущите продажби за последните три години и информация за предявените рекламации по отношение на качеството на продадените продукти, във връзка с клауза "Гаранция и отговорност" в Рамков договор за доставки.

	Провизии за гаранционно обслужване	
	2009	**2008**
	хил. лв.	**хил. лв.**
Салдо на 1 януари	**49**	**33**
Възникнали	15	23
Използвани	(11)	(7)
Салдо на 31 декември	**53**	**49**
в това число: краткосрочна част	14	11
дългосрочна част	39	38

15 Задължения за доходи на наети лица

Задълженията към персонала включват приблизителна оценка на сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31 декември 2009 г. при настъпване на пенсионна възраст.

За определяне на тези задължения към персонала дружеството е назначило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. На база на изготвения от актюера доклад е определена провизия към 31 декември 2009 г. в размер на 12 хил. лв. (31.12.2008 г.: 39 хил. лв.), представляваща сегашната стойност на задължението.

При определяне на сегашната стойност към 31 декември 2009 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на Национален Статистически Институт, за общата смъртност на населението на България за периода 2003 г. - 2005 г.;
- темп на текучество – между 0% до 7%, в зависимост от пет обособени възрастови групи
- дисконтов фактор - като норма на дисконтиране е приложен очаквания процент на доходност при инструменти с по-дългосрочен падеж от съществуващите. Процентът на дисконтиране, който е използван при изчисляването на задължението на дружеството към 31 декември 2009 г. е в размер на 6 % (31.12.2008 г.: 6 %) за целия срок на задължението;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 0% годишен ръст спрямо предходния отчетен период за първите три години след датата на оценката и 1% за останалите години.

Разходите за доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	2009	2008
Разходи за текущ стаж	2	7
Разходи за лихви	9	2
Нетни актюерски (печалби)/загуби признати през годината	1	6
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за всеобхватния доход	12	15

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	Сума
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2008	**24**
Разходи за лихви	2
Разходи за текущ стаж	7
Актюерски (печалби)/загуби	6
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2008	**39**
Разходи за лихви	2
Разходи за текущ стаж	9
Изплатени доходи на персонала	(18)
Актюерски (печалби)/загуби	1
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2009	**33**

Продажби по продукти – износ	**2009**	**2008**
	Хил. лв.	**хил. лв.**
Стрелки	4,525	4,175
Компоненти за стрелки (1/2 езикови уредби и кръстовини)	1,472	1,056
Реброви подложки	1,736	1,760
Джонтови връзки	301	466
Други продукти	821	1,489
Общо	**8,855**	**8,946**

Продажби по продукти – вътрешен пазар	**2009**	**2008**
	Хил. лв.	**хил. лв.**
Стрелки	689	1,899
Компоненти за стрелки (1/2 езикови уредби и кръстовини)	882	3,556
Реброви подложки	11	268
Джонтови връзки	19	697
Други продукти	113	284
Общо	**1,714**	**6,704**

21 Себестойност на реализираната продукция

Себестойност на продукцията:

	2009	**2008**
	хил. лв.	**хил..лв.**
Материали	6,874	10,020
Амортизации	383	426
Заплати и социални надбавки	1,187	1,421
Осигуровки	184	233
Обновяване и развитие	221	322
Външни услуги	221	412
Общо	**9,070**	**12,834**

Външните услуги за периода включват основно разходи по поддръжка и ремонт на машини и производствени сгради – 120 хил. лв. (2008 г.: 358 хил. лв.). Разходите за обновяване и развитие включват суми, които се заплащат на собственика ФАЕ Австрия за ползваното ноу-хау и се изчисляват в размер на 2% от реализираната продукция.

Амортизации на нефинансови активи, включени в отчета за всеобхватния доход:

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Амортизация (общо)	**444**	**492**

Разходите за персонала (общо), включени в отчета за всеобхватния доход:

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Възнаграждения и заплати, в т.ч.:	1,412	1,490
Начисления за неизползван платен отпуск	*23*	*36*
Начислени суми за обезщетения при пенсиониране	*12*	*24*
Вноски по социалното осигуряване в т.ч.:	242	300
Начисления за осигуровки за неизползван отпуск	*4*	*5*
Социални придобивки и плащания – храна и карти за градски транспорт	220	353
Общо	**1,874**	**2,143**

22 Административни разходи

	2009 хил. лв.	2008 хил..лв.
Материали	22	35
Амортизации	61	67
Заплати и социални надбавки	349	272
Външни услуги	387	563
Други разходи	-	291
Суми с корективен характер	(23)	167
Общо	**796**	**1,395**

23 Разходи за дистрибуция и реализация

Разходите за дистрибуция и реализация включват:

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Транспорт	351	148
Заплати и осигуровки	53	55
Реклама	18	39
Общо	**422**	**242**

24 Други разходи за дейността

	2009 хил. лв.	2008 хил.лв.
Лихви за просрочени плащания към бюджета	-	83
Провизии за гаранционно обслужване, нетно	5	16
Непризнат ДДС	6	5
Разходи за глоби и неустойки	4	2
Бракувани активи	4	-
Липси на активи	11	2
Общо	**30**	**108**

25 Финансови разходи

	2009 хил. лв.	2008 хил.лв.
Лихви по получени парични заеми от Фьосталпине АГ	73	120
Лихви по финансов лизинг	3	2
Общо	**76**	**122**

26 Разход за данъци от печалбата

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Печалба преди данъчно облагане	456	1,273
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	**(46)**	**(127)**
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане:	81	71
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели:	(62)	(96)
Действителен разход за данък	**(27)**	**(152)**
Разходите за данъци включват:		
Текущ разход за данъци	(27)	(152)
Отсрочени данъчни разходи/ приходи:	(23)	7
Разходи за данъци върху дохода	**(50)**	**(145)**

Пояснение 8 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви.

27 Оповестяване на свързани лица

Вземанията от свързани предприятия са от следните дружества:

Свързано лице	*Характер на разчетите*	**31.12.2009**	**31.12.2008**
		хил. лв.	**хил. лв.**
VAE GmbH	Продажба на готова продукция	1,304	1,198
НК „ЖИ"	Продажба на готова продукция	1,315	1,726
WWG	Продажба на готова продукция	64	19
Signal and System Technik		15	-
Voestalpine Schienen GmbH	Продажба на готова продукция	-	40
JEZ	Продажба на готова продукция	60	13
VAE APCAROM	Продажба на готова продукция	27	-
VAMAV	Продажба на готова продукция	-	28
Общо		**2,785**	**3,024**

Вземанията от свързани предприятия са възникнали по повод на:

Вид на вземането:	**31.12.2009**	**31.12.2008**
	хил. лв.	**хил. лв.**
Продажба на продукция	2,700	2,841
Продажба на материали	81	179
Префактурирана ел. Енергия	4	-
Префактуриран транспорт	-	4
Общо	**2,785**	**3,024**

Свързани с ФАЕ София ООД лица са собственика ФАЕ Австрия, Национална компания "Железопътна инфраструктура" (НК „ЖИ"), в качеството си на съдружници със значително влияние, както и всички техни поделения и дъщерни дружества.

Текущите задължения към свързани предприятия към 31 декември 2009 г. са към следните дружества:

Свързано лице	*Характер на разчетите*	**31.12.2009**	**31.12.2008**
		хил. лв.	**хил. лв.**
VAE GmbH	Доставка на материали	150	191
VAEE GmbH	Доставка на материали	659	77
VAE APCAROM	Доставка на материали	98	188
WWG	Доставка на материали	232	164
Voestalpine Schienen GmbH	Доставка на материали	-	90
Signal and System Technik		300	-
Voestalpine BWG GmbH	Доставка на материали	-	4
НК ЖИ	Услуги	1	35
Voestalpine VAE TS DOO	Доставка на материали	1	-
Voestalpine AG	Кредит и лихви	3,325	3,538
Общо		**4,766**	**4,287**

Задълженията към свързани предприятия са по повод на:

	31.12.2009	**31.12.2008**
	хил. лв.	**хил. лв.**
Доставки на материали и услуги, в т.ч.	1,441	749
- доставки на материали	*1,330*	*572*
- комисионна (2% от оборота)	*111*	*142*
- застраховки	-	*35*
Лихви по заеми	-	18
Получени парични заеми	3,325	3,520
Общо	**4,766**	**4,287**

ФАЕ София ООД ползва кредитна линия от Фьосталпине АГ, Виена, както следва:

				31.12.2009			**31.12.2008**		
Вид валута	**Договорена сума на заема в хил. лв.**	**Падеж**	**Договорен лихвен %**	**дългоср. част**	**краткоср. част**	**общо аморт. стойност**	**дългоср. част**	**краткоср. част**	**общо аморт. стойност**
				хил. лв.	**хил. лв.**	**хил. лв.**	**хил. лв.**	**хил. лв.**	**хил. лв.**
EUR	3,912	31.3.10	Вътр. фирмен	-	3,325	**3,325**	-	3,520	**3,520**
				-	**3,325**	**3,325**	-	**3,520**	**3,520**

През 2009 г. дружеството ползва кредитна линия, предоставена от Фьосталпине АД, в размер на 2 млн. евро. Кредитната линия може да бъде предоговаряна и продължена след изтичане на срок от една година (след 31.03.2010 г.). Към 31.12.2009 г. дължимата главница по заема е 3,325 хил. лв. (1,700 хил. евро) (31.12.2008 г.: 3,520 хил. лв. или 1,800 хил. евро).

Общият размер на сделките със свързаните предприятия е, както следва:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Доставки от свързани лица	6,278	11,153
Продажби на свързани лица	13,396	17,798

Сделките със собственика VAE Австрия, както и с други дъщерни предприятия от групата VAE, са свързани с:

- Доставки на:
  - материали и инструменти (езици, релси, плоска стомана, профил-контра релси и други материали за стрелки) – 6,212 хил. лв. (2008 г.: 8,260 хил. лв.);
  - софтуерни и други услуги и консултации – 66 хил. лв. (2008 г.: 64 хил. лв.);
  - комисионна, която се заплаща на собственика VAE, Австрия в размер на 2% от оборота. Същата се дължи за ползваното ноу-хау и се начислява всяко тримесечие от отчетната година по силата на Договор за технологии, сключен през 1997 г. – 221 хил. лв. (2008 г.: 322 хил. лв.);
- Продажби - съгласно поръчки за производство и продажби на готова продукция (стрелки, кръстовини, езикови уредби, компоненти за стрелки и др.) и материали за 10,569 хил. лв. (2008 г.: 10,940 хил. лв.);
- Дружеството има задължение към Фьосталпине АД, Виена по отпусната вътрешно - фирмена кредитна линия. Отчетените разходи за лихви са – 73 хил. лв. (2008 г.: 120 хил. лв.) (Пояснение 24).

Сделките с НК „ЖИ" са за продажба на продукция по поръчки на стойност 2,481 хил. лв. (2008 г.: 6,858 хил. лв.).

Към 31 декември 2009 г. разчетните взаимоотношения със свързаните предприятия обобщено възлизат на:

	31.12.2009	31.12.2008
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания	2,785	3,024
Задължения	4,766	4,287

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

28 Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: **пазарен (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.** Програмата за общо управление на риска е фокусирана върху трудностите на прогнозиране на финансовите пазари и постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състоянието на дружеството. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени за да се определят адекватни цени на продуктите на дружеството и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно на пазарните обстоятелства, правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо съгласно политиката определена от управителите на дружеството. Те са разработили основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Към датата на отчета за финансовото състояние класификацията на финансовите активи и финансовите пасиви на дружеството е както следва:

	31.12.2009	31.12.2008
	хил. лв	**хил. лв**
Кредити, вземания и парични средства	3,817	5,051

	31.12.2009	31.12.2008
	хил. лв.	**хил. лв.**
Заеми и търговски задължения	5,207	5,718

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Валутен риск

Дружеството осъществява своите сделки основно на външния пазар. То не е изложено на значителен валутен риск, защото почти всички негови операции и

сделки са деноминирани в български лева и в евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на стоките, обект на неговите операции, защото те не се влияят от цените на стоковите борси. Дружеството продава своята продукция основно на дружества от групата и на компанията-майка, при което цените се определят с поръчките, които играят роля на договори.

Дружеството не притежава акции и ценни книжа, които са обект за търгуване, както и няма практика да търгува с финансови инструменти.

Кредитен риск

Основните финансови активи на дружеството са пари в брой и в текущи банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания, включително търговски вземания със свързани лица от Фьосталпине групата.

Кредитен риск е основно рискът, при който клиентите и другите контрагенти на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговски и други вземания. Търговските вземания са представени в отчета за финансовото състояние по номиналната им стойност, намалени с натрупаната им обезценката. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск, доколкото неговите вземания в основната си част са от групата ФАЕ и същите се погасяват редовно.

С външни клиенти (извън групата ФАЕ), дружеството договаря 100% авансово плащане, преди експедиция на произведената продукция.

За ограничаване на риска относно паричните средства политика на дружеството е да разпределя паричните си средства по текущи сметки във финансови институции в България, с висока репутация и надеждност.

Задълженията на НК ЖИ от 2008 г., в размер на 826 хил. лв. ще бъдат разплатени по график, приет на Общо събрание на съдружниците.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която се стреми да поддържа необходимия запас от парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството.

Текущо матуритетът и осъществяването на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло в структурата на активите на дружеството лихвоносните финансови инструменти имат силно ограничен дял, представени най-вече от паричните средства в банки. Затова приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища.

В структурата на пасивите на дружеството лихвоносните финансови инструменти са представени от кредитна линия в максимален размер от 2 млн. евро от Фьосталпине група - Австрия. Този заем е с плаващ лихвен процент в диапазон 0.8 – 5.2 % (2008 г. 4.4 – 5.2 %), който е по-нисък от лихвите по кредити от финансови институции в България и риска на лихвоносните парични потоци се управлява на ниво група.

В таблицата по-долу, е представен анализ на чувствителността към възможните промените в лихвените проценти с ефекта им върху печалбата преди данъци (чрез ефекта върху заеми и привлечени средства с плаващи лихвени проценти), при условие, че всички други променливи са приемат за константни.

	Увеличение/ Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2009		
По заеми и привлечени средства в евро	+0.5%	(17)
По заеми и привлечени средства в евро	-1%	33
2008		
По заеми и привлечени средства в евро	+0.5%	(18)
По заеми и привлечени средства в евро	-1%	35

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на съдружниците и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на (ангажирания) капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни и други средства, които представляват трайно финансиране дейността на клиента (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в отчета за финансовото

състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на (ангажирания) капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

През 2009 г. стратегията на ръководството на дружеството е да се поддържа съотношение в рамките до 50% (2008: 50%).

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към 31 декември.

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Общо дългов капитал, т.ч.:	5,207	5,718
Заеми от собственика	*3,325*	*3,538*
Търговски задължения към трети лица	*397*	*1,372*
Задължения към свързани лица	*1,441*	*749*
Задължения по финансов лизинг	*44*	*59*
Намален с: паричните средства и парични еквиваленти	**882**	**1,475**
Нетен дългов капитал	4,325	4,243
Общо собствен капитал	6,163	5,757
Общо капитал	**10,488**	**10,000**
Съотношение на задлъжнялост	0.41	0.42

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансовото състояние по пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени. Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

29 Събития след датата на отчетния период

Няма събития след датата на баланса, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.